

DÉLVIDÉK

Z O M B O R, 1943. március 18.
Csihás Benő u. 3. III. évfolyam, 62. szám.

Főszerkesztő:
Illés Sándor

Előfizetés egy óra 3.20, negyedévre 8.20 P.
Levél cím: Zombor, p. t. 54. Tel. 207. Csekk. 74.050

Másfél millió embert és 12.000 páncélost vesz- tett a Szovjet három hónap alatt

A Charkov és Kurszk közötti térségben széles arcvonalon folyik a német előretörés kelet felé – A Szovjet tömegtámadásai eredménytelenek maradtak – A Charkovtól délre bekerített bolsevista erőket felmorzszolták

Támadásra készen a német flotta

Finn lap érdekes véleménye a keleti helyzet várható további alakulásáról Szaradzsoğlu beszéde – Spanyolország és Portugália a bolsevizmus ellen

Tunéziában megindult a 8. brit hadsereg támadása

A keleti hadszíntér eseményei mellett most fokozottabb mértékben köti le a figyelmet az északafrikai front is, ahol az előkészítés hosszú ideje után megindult a nyolcadik brit hadsereg várt támadása. Az angolok több hadosztálynyi erővel indították meg offenzívájukat a Mareth vonal ellen és Berlinben hangsúlyozzák, hogy ez az akció nem lepte meg Rommelt, aki már várta a támadást és felkészült annak elhárítására. Ennek tulajdonítható, hogy az ellenség nem tudott betörni a német vonalakba és a támadás megrekedt Rommel állásainak előterében.

A vezéri főhadiszállás

csütörtöki jelentése közli, hogy Charkovtól a Kurszktól északra elterülő nagy térségben folytatódik a német hadsereg és a fegyveres SS keleti irányú támadása. A német erők a terep nehézségei és az ellenség kemény ellenállása ellenére minden nap elérik kitűzött napi céljait és a legnagyobb veszteségeket okozzák az ellenségnek.

A Charkovtól délre bekerített szovjet erőket már majdnem kivétel nélkül megsemmisítették a németek.

A bolsevisták Orel vidékén széles arcvonalon újból támadásba kezdtek, offenzívájuk azonban összeomlott a német állások megrendíthetetlen ellenállásán. Az ellenség ezen a márci szakaszon 116 páncélost veszített. Az Ilmen tótól délre sem sikerült az ellenség támadása. Dél-tunéziában erős ellenséges támadást az ellenség súlyos veszteségei mellett visszavertek a tengely csapatok. A légierők nagy erővel avatkoztak be a küzdelembe. Légiharcban 5 ellenséges gép pusztult el.

A Német Távirati Iroda jelenti, hogy a bolsevisták tegnap 56 repülőgépet veszítettek. A keleti arcvonal harcainak további alakulásával foglalkozik a Karjala c. lap és rendkívül érdekes véleményt mond. A lap

szerint nem biztos, hogy a német hadsereg ezen a nyáron is megindítja

nyári offenzíváját

hanem az is lehetséges, hogy a német hadsereg egy bizonyos vonal elérése után olyan erős védőrendszert épít ki, amelyet többé nem törhet át a Szovjet, s ennek megtörténte után a német hadsereg keleten feleslegessé vált részét nyugatra és Északafrikába küldik az ottani problémák megoldására. Németország ilyen módon elszigetelhetné a Szovjetet keleten, nyugaton pedig megakadályozhatná a Németország és Olaszország elleni légitámadásokat.

A lap megjegyzi, hogy ha nem így cselekszik a német hadvezetés, hanem megindítja a nyári offenzívát, annak lehetőségei is rendkívül kecsesek.

A Bud. Ért. stockholmi jelentése szerint a svéd lapok úgy tudják, hogy Németország flottájának jelentős része Északnorrvégiában állomásozik és kész az akcióra. A német flotta valószínűleg nemcsak a Murmanszk felé irányuló angolszász szállításokat zavarja majd meg, hanem hadműveleteket folytat az Atlanti óceán északi részén is.

Az európai államok bolsevista ellenes magatartásához két újabb megnyilatkozást nyújtottak az ibériai államok. Franco tábornok a Cortez ünnepi ülésén mondott beszédében leszögezte, hogy az előkészítő munka és áldozathozatal után most már megkezdődhetik a spanyol állam újjáépítése. Az új Spanyolországban szabadság és rend kell hogy legyen s ez az Isten, haza és igazságosság fogalmán épül fel. A főkérdés a kommunizmus borzalmas veszedelmének leküzdése. Hangoztatta Franco, hogy a kommunista veszélyt nem annyira a vörös hadsereg előretörésének lehetőségége, hanem a világorradalom eszméje képviseli.

Portugál részről a portugál légió röpirata foglalt éles állást a kommunizmus ellen. A portugál légió röpirata többek között ezeket tartalmazza: Mindannyiunknak harcolnunk kell, hogy megvédjük szent örökségünket a kommunizmus ellen. A bolsevizmus 20 évig készült arra, hogy leigázza Európát, Európa erői azonban diadalmaskodnak felette.

Szaradzsoğlu

török miniszterelnök a nemzetgyűlésen programbeszédét mondott. A Német Távirati Iroda részleteket közöl ebből a beszédből. Szaradzsoğlu elmondta, hogy a negyedik évébe lépett háború két belső válságba sodorta Törökországot: az élelmezés és a valuta terén álltak be nehézségek. A kormány mindkét válságot erőlyes eszközökkel igyekezett leküzdödni, de ennek ellenére megindult az áremelkedés. Egymillió fiatal török katonai szolgálatot teljesít, ezzel kiesik a termelésből és csak fogyasztóvá válik, ami nehézségeket okoz. Mindamelllett Törökország ezere-

csés ország és ha szükség lesz rá, meglátja majd a világ, hogy ereje ki meríthetetlen.

A külpolitikáról szólva hangoztatta a miniszterelnök, hogy Törökország és barátai viszonyát a politikai szerződések szabják meg. Törökország külpolitikája, amely az államfő bölcs előrelátására és az erős hadseregre támaszkodik eddig biztosította az ország semlegességét és függetlenségét és a jövőben is megvédi Törökország jogait és érdekeit. Ez a politika ma már az egész nemzet tulajdona.

Ezután baráti kijelentéseket tett Szaradzsoğlu Anglia és Amerika felé, hangoztatva, hogy a török–angol barátság mindkét nemzetnek élet-szükséglete.

Végül megemlítjük, hogy a finn sajtó értesülései szerint Anglia, Amerika és Kanada között megbeszélések folynak, hogyan lehetne csökkenteni a tengeralfutó veszélyt, amely a legfőbb akadálya annak, hogy az angolszászok megvalósítsák a második arcvonal tervét. Kanadának igen fontos szerepet szánunk ebben a tervben.

Szánon szállítják az utánpótlást Keleten.

Ára 12 fillér

Több mint másfél millió embert veszített a Szovjet három hónap alatt

A bolsevista tartalékokban hiány mutatkozik - Főleg a páncélosok száma csökkent nagy mértékben - Charkov, Bjelgorod és Sztaraja Rusza vidékén vannak a keleti harcok gyújtópontjai - További jelentős területnyereségre és több helység elfoglalására vezettek a német támadások

Berlin, március 18.

A Német Távirati Iroda jelenti, hogy a német csapatok az utóbbi három hónap alatt hatalmas veszteségeket okoztak a Szovjetnek emberben és anyagban egyaránt. Az ellenség veszteségeit a kérdéses három hónap alatt halottakban, sebesültekben és foglyokban több mint másfél millió emberre becsülik Berlinben.

A másfélmillió szovjet veszteség az egyes harci szakaszok szerint így oszlik meg: Orel vidékén 170.000, a Donec és Dnyeper között 250 ezer, Kurszk vidékén 50.000, a kubáni vidéken 120.000, a Don kanyarulatban 100.000, Sztalin-

grádnál 300.000, a középső szakaszon 50.000, az Ilmen tónál 150.000, a Ladoga és az Ilmen tó között 150.000, Velikije Lukinál, Szuhinicsinél és más, kisebb szakaszokon összesen 100.000 ember.

A szovjet veszteségek éreztetik hatásukat valamennyi arcvonalszakaszon

A Német Távirati Iroda katonai munkatársa taglalja a keleti arcvonal helyzetét és megállapítja, hogy a Szovjet az egész fronton tartalék hiánnyal küzd. A tartalékoknak a hiányát legjobban igazolja az a körülmény, hogy az ellenség a harcok gyújtópontjaiba olyan csapatokat szállít erősítésként, amelyeket más arcvonalszakaszokról, harcából von el. Téves volna ebből már most arra következtetni, hogy a szovjet tartalékok teljesen kimerültek, jogosan tekintik azonban ezt a körülményt jellemzőnek ar-

ra nézve, milyen súlyos veszteségeket szenvedett a Szovjet a téli offenzíva során.

A Szovjet veszteségeinek hatása érezteti következményeit az egész keleti arcvonalon. Jellemző a tartalékhiányra az egyik német alakulat jelentése, mely szerint az egyik gyújtópontba a szovjet a murmanszki arcvonalról szállított oda erősítéseket. Legjellemzőbb pedig az a körülmény, hogy a Szovjet az Ilmen tó vidékének kivételével mindenütt védekezésre szorult és a német hadsereg a támadó fél. A kezdeményezés mindenütt német kézen van.

A gyújtópontok

A katonai szakiró szerint a keleti harcok három gyújtópont körül folynak. Az egyik gyújtópont a Charkovtól délre fekvő térség, ahol a német csapatok nagyobb ellenséges erőket kerítettek be és morzsolnak fel. Ide a Szovjet keleti irányból nagyobb erősítéseket vonultatott fel, hogy megakadályozza a német előretörést, a németek visszavetették az ellenséget.

A második gyújtópont Bjelgorod vidéke, ahol az ellenség elkeseredett ellenállását megtörték a németek és eredményesen törnek előre. A nagy szovjet páncélos erők harcra készen hatalmas páncélos csatára vezettek. 24 szovjet páncélos megsemmisítése után itt is visszavonulásra kényszerült az ellenség.

A harmadik gócpont Sztaraja Rusza vidéke, ahol a Szovjet hatalmas támadásokkal kísérelte meg a német vonal áttörését, de vállalkozása kudarcba fulladt. Nyolc erős támadó hullámot vertek itt vissza a németek, s állásaik előtt valóságos szovjet hullahegyek tornyosulnak.

A középső arcvonalszakaszon a német elszakadó mozdulatok még nem értek véget. A németek itt is a megsemmisítés taktikáját alkalmazzák. Az utóvédék ellentámadásba mennek át és bekerítik, majd felmorzsolják az ellenséget. Egy ilyen akció során az ellenség 1500 halottat veszített 83 főnyi német veszteséggel szemben.

Tizenkétezer páncélost veszített a Szovjet november óta

Végül leszögezi a NTI katonai szakértője, hogy a szovjet páncélos ereje érezhetően csökkent. November 20-a óta legalább 12.000 szovjet páncélost semmisítettek meg vagy zsákmányoltak a németek.

Az Interinf. összefoglaló jelentése is kiemeli, hogy a Szovjet más arcvonalokról kénytelen kivonni csapatait, hogy megakadályozza saját erőinek visszavonulását a déli arcvonalszakaszon. Ez azonban mit sem változtatott a helyzeten, mert a német csapatok feltartóztathatatlanul törnek előre. A német támadó hadosztályok széles területen felszakították az ellenség védelmi rendszerét, ékszerűen több irányban törnek előre és félelmetes előnyomulásuk annyira átfogóvá vált, hogy az ellenség nem tudja tartani magát. Az ellenség veszteségei óráról-órára nőnek. Északon kétségtelenül azért támad a Szovjet, hogy nagy német erőket kössön le és ezzel tehermentesítse azokat az erőit, amelyekre súlyos német nyomás nehezedik.

Fontos helységeket és utvonalakat foglaltak el a németek

Charkov és a Donec nagy kanyarulata közötti erdős, dombos térségen tovább folyik a körülkerített ellenséges erők megsemmisítése és az előnyomulás. A bjelgorodi térségben erős ellenséges kötelékeket vertek szét a németek. Borisovka vidékén a szovjet csapatok megkísérelték, hogy nagy páncélos erőkkel ellentámadásba menjenek át. A németek szétverték az ellenséget és 20 kilométernyire nyomultak előre. Elkeseredett páncélos csatában 35 páncélost veszített az ellenség.

Charkovtól délre és délkeletre a kátlanban zárt ellenséges kötelékeket nagy erővel támad-

ják a német légi alakulatok és alacsony támadásaikkal rendkívül súlyos veszteségeket okoznak az ellenségnek. Itt a bekerített ellenséges alakulatok közé ékeket vontak a németek és a csoportokra osztott ellenséget csoportonként semmisítik meg.

A német csapatok az ellenség visszahívása után több fontos helységet és nagyjelentőségű utvonalakat vettek birtokukba.

A kubáni hídfő vidékén újabb sikert értek el a német csapatok. Betörték az ellenség állásaiba és egy lövészázslóaljat 90 fogoly kivételével teljesen felmorzsolták.

T U R U L

FILMSZÍNHÁZ, TELEFON: 328

PÉNTEK-HÉTFŐ

SZÉP CSILLAG

FŐSZEREPBEN:

FÉNYES ALIZ PÁGER ANTAL

MÁLY GERO

POTMŰSOR: magyar és olasz hirodó.

Tunéziában megindult a 8. brit hadsereg támadása

Berlin, március 18.

Az Interinf. jelenti, hogy egész napon át tartó heves tüzérségi előkészítés után a nyolcadik angol hadsereg megindította frontális támadását Rommel állásai ellen, a Mareth vonal előterében. A támadás 22 óra 30 perckor indult meg. Valószínű, hogy ez az általános nagy támadás bevezetése. A támadásban több angol-szász gyalogos hadosztály és 3 páncélos dandár vesz részt, míg egy páncélos hadsereg hátrább áll készenlétben. Az ellenség a csapatösszevonást még folytatja. A légierők mindkét részről beavatkoztak a harcokba. Az első nap után Rommel állásaiba nem sikerült betörnie az ellenségnek.

Német repülőgépek a líbiai partok előtt meg támadtak egy hajókaravánt, amely a nyolcadik brit hadseregnek szállított utánpótlást és 16.000 tonnányi három hajót elsüllyesztettek. Más gépek egy 10.000 tonnás hajót és két tengeralattjárót süllyesztettek el.

A Német Távirati Iroda katonai munkatársa, szerint Berlinben az érdeklődés előterébe a tunéziái arcvonal lépett, ahol megindult a nagy csata.

HETI 56 ÓRÁRA EMELTÉK A NÉMET KÖZALKALMAZOTTAK LEGKISEBB MUNKAIDÉJÉT

Göring marsall rendeletet adott ki, amelyvel heti 56 órára emeli a közszolgálatban alkalmazottak legkisebb munkaidéjét. Szombaton délután és vasárnap is annyit kötelesek dolgozni a közalkalmazottak, amennyit a háborús érdekek megkövetelnek. Rendelet jelent meg arról is, hogy minél nagyobb megtakarításokat érjessenek el a munkaerők terén.

MEGKEZDÖDÖTT AZ OLASZ ÉS ANGOL HADIFOGLYOK KICSERÉLÉSE

Az olasz és angol hadifoglyok és polgári internáltak kicserélése megkezdődött.

ANGOL HADITUDÓSÍTÓ AZ AFRIKAI HADJÁRAT NEHÉZSÉGEIRŐL

Az United Press haditudósítója, aki az északi afrikai szövetséges főhadiszálláson tartózkodik, cikket írt az északafrikai hadjárat nehézségeiről. Megállapította, hogy egy katona és felszerelése elszállításához legalább 10 tonna hajóteret kell, havi utánpótlásra katonánként pedig legalább 7 és fél tonna. A szállítóhajóknak meg kell küzdeniük az ellenséges tengeralattjárókkal és repülőgépek hadával. Ezzel szemben a tengely csapatok légiuton szállíthatnak, ami jelentősen megkönnyíti helyzetüket — írja a haditudósító.

BOSNYÁK JÓZSEF

könyvnyomdája
ZOMBOR
Csuhás Benő 3

Izléses és modern
nyomatványokat
készít jutányos áron

Pontos kiszolgálás
TELEFON 213

Hoover:

Nem lehet büntetni egész nemzeteket

Washingtonból jelenti a Bud. Tud.:

Hoover volt köztársasági elnök Des Moinesben beszédét mondott, amelyben többek között kijelentette, hogy az igazi béke eléréséhez három feltételt kell teljesíteni. Először ellenőrzés alá kell helyezni mindazokat a dinamikus erőket, amelyek eddig pusztítást okoztak, másodszor szervezetet kell teremteni a béke fenntartására és harmadszor közös akcióval megakadályozni a jövőbeni konfliktusokat és támadásokat.

— A bécsi és a versaillesi béke — mondta Hoover — intő példaként szolgálhat, mivel nem tudták megkötni a pusztítás dinamikus erő-

it. Mindkét szerződés gyenge alpra fektette a békét, azaz a szent szövetségre, illetve a Népszövetségre. A pusztító erőket — az erőszak ideológiáját, a gazdasági nyomást, a túlzott nacionalizmust, valamint a félelmet, gyűlöletet és bosszuszomjat, — amelyek a főszerepet játszották politikai kérdések megoldásánál, teljesen ki kell kapcsolni, mert egyébként elkerülhetetlen lenne az újabb háború. Semmiesetre sem lehet büntetni egész nemzeteket és ugyanakkor tartós békére számítani, mert olyan győzelem, amelyet bosszu követne, végleg elpusztítaná a modern világot. Vagy békére vagy bosszúra törekedhetünk, de mindkettőt nem érhetjük el.

Tíz éves Hitler testőrgárdája

Berlin, március 18.

Az SS páncélos gránátos hadosztály, Hitler testőrgárdája most ünnepi fennállásának 10. évfordulóját. 1933. március 17-én hív-

ta életre a Führer a testőrgárdát, amely akkor 120 emberből állott. Az SS hadosztály a háború egész során mindenütt kitüntette magát.

Eden tárgyalásai

Amsterdam, március 18.

A brit hírszolgálat jelentése szerint Eden angol külügyminiszter szerdán este hosszú megbeszélést folytatott Roosevelttel.

Angolszász körökben nagy jelentőséget ta-

lajdonítanak Eden és Litvinov szovjet nagykövet tárgyalásainak. Azt hiszik, hogy Eden részletesen tájékoztatta a szovjet nagykövetet eddigi tárgyalásainak eredményeiről.

Egy újverbászi vállalat 200.000 pengőt akart külföldre csempészni — az öszszeget lefoglalták

Letartóztatták Fistarol Ferenc részvénytársasági igazgatót

Budapestről jelenti: A budapesti ügyészség valutaszabályozási a nemzetközi utasforgalom ellenőrzése során a budaörsi repülőtéren tetten érte Fistarol Ferenc részvénytársasági igazgató újverbászi lakost, aki a Magyar Nemzeti Bank engedélye nélkül 5000 pengőt akart külföldre csempészni. A nyomozás eddigi megállapítása szerint az egyik újverbászi vállalat tulajdonosa a közeljövőben 200.000 pengőt ajánlott ki az or-

szágból zugánfolymon számított svájci frank kifizetés ellenében. A kijáratott 200.000 pengőt a nyomozás során mint bűnjelét lefoglalták. Mindezekért az ügyészség Fistarol Ferenc és Soba László részvénytársasági igazgató budapesti lakost kizárás és valutaüzérkedés miatt előzetes letartóztatásba helyezte. A nyomozás folyik.

Esküvője napján véletlenül agyonlőtte menyasszonyát

Ungvárról jelenti: Megdöbbentő tragédia játszódott le Gödényházán. Ötvenegy Bökényi Béláné 40 éves 100 holdas földbirtokosnő jegyben járt Tóth László 28 éves tanítóval. Az esküvő napján a menyasszony szobájából revolverdörrenés hallatszott. Az összegyűlt násznép vérborolva találta a menyasszonyt, mellette pedig haláspadban állt Tóth László,

a vőlegénye. A menyasszony a kórházban rövid időre eszméletre tért és kijelentette, hogy Tóth László ártatlan: a fegyver véletlenül szállt el. Utána rövidesen meghalt. A rendőrség nyomozást indított annak megállapítására, miként fordulhatott elő a tragikus eset.

Negyvenezer kifosztott paraszt ödöng céltalanul a boszniai országutakon

A horvát sajtó a partizánok pusztításáról

Zágráb, március 18.

A horvát sajtó színes cikkeiben számol be horvátországi partizán bandák pusztításairól. A Hrvatski Narod azt írja, hogy állandóan nő azoknak a parasztnak a száma, akiket ezek a bandák kiméretlenül kifosztanak, falvaikat, házaikat felgyújtják, magukat a lakosokat megkínázzák vagy elhurcolják. Főleg a Szána és az Una közötti területen a Grmecs hegység vidékén okoztak nagy pusztításokat a partizánok. A mindenükből kifosztott parasztnak százezre-

serege koldus szegényen és céltalanul ödöng most az országutakon. Mintegy 40.000-re tehető azoknak a száma, akiket a partizánok mindegyükből kiforgattak. A partizánok milliós sarcot vetettek ki egyes helységekre. Így Lívno városkára, amely most már elvesztette lakossága legnagyobb részét, 3 millió kunás hadisarcot vetettek ki a partizánok. Sok embert tuszként hurcoltak el, másokat megölték a gonosztevők.

Ugyancsak a horvát sajtó közli, hogy Boszniában, Krupa és Páris között, ahonnan

A Kormányzó Ur 1.000 pengős adománya a cserkészeknek

Budapestről jelenti: Mint a Délvidék közölte a cserkészek a szabadság ünnep alkalmával díszelődést rendezet az Operában a Kormányzó Ur tiszteletére. A Kormányzó Ur ebből az alkalomból 1.000 pengőt ajándékozott a cserkészeknek. A cserkészek az összeget a hadjárva cserkészek nyári táborozásának céljaira fordítják.

már elülték a partizánokat, megkezdtek a posta telefon és táviró forgalom megszervezését.

Pavelics poglávnik beszédét mondott a katonai nevelő intézet végzett diákjai előtt és hangzott, hogy a katonának tudnia kell, miért harcol. A horvát katona a független Horvátországért küzd.

A JAPÁNOK SZABADON ENGEDTEK 3.000 FULOPSZIGETI HADIFOGLYOT

Sangháj, március 18.

A japánok a Fülöp szigeteken szabadon engedtek három ezer hadifoglyot. Ezek korábban az amerikai hadsereghez tartoztak. A szabadon engedett hadifoglyok hűségüket tették az új fülöpszigeti kormányzatnak.

A YONI TENGER FELETT LELOTTÉK NÉGY BRIT TORPEDÓVETŐ REPULÓGÉPET

Berlin, március 18.

A Német Távirati Iroda jelenti, hogy a német légi erők a Yoni tenger felett lelőttek négy angol torpedóvető repülőgépet.

A JAPÁNOK BOMBÁZTÁK PORT DARVINT

Tókió, március 18.

A Domei iroda jelenti, hogy nagy japán légikötelékek eredményes támadást hajtottak végre Port Darwin ellen. A védelemre felszállt repülőgépek közül 16-ot lelőttek a japánok.

A japánok elsüllyesztettek 6 ellenséges tengeralattjárót.

50 éves a difteria elleni oltás

Berlinből jelenti: Érdekes könyv jelent meg a napokban Emil von Behring, a difteria-szérum zseniális feltalálójának életéről és munkásságáról. A gyermekhalandóság még a múlt század közepén is olyan nagyarányú volt, amelyet ma már el sem tudunk képzelni. Egy 10 vagy 12 gyermekes családból legfeljebb 5-6 gyermek nőtt fel, a többi elpusztult kiskorában különböző járványos betegségekben. A legtöbb áldozatot kétségtelenül a difteria szedte s ezért Behring valóban megérdemli a »gyermekmentője« nevet. 1890-ben találta meg Behring hosszú kísérletsorozat eredményeképpen a difteria elleni oltást, de csak 1893-ban került gyakorlati alkalmazásba a járványt megelőző difteria-oltás. Ma már minden művelt állam bevezette a kötelező difteria-oltást, s így sikerült a difteria megbetegedések és halálozások számát a legcsekélyre lecsökkenteni.

Emil von Behring, az egyszerű katonáorvos ez előtt 25 évvel halt meg, de nevét halhatatlanná tette a difteria-szérum. A gőzgép feltalálása korszakalkotó jelentőségű, de a Behring-szérumé talán még ennél is többet jelent az emberiség fennmaradása és egészséges továbbfejlődése szempontjából.

Wámoscher Andorné úgy a maga mint a rokonai nevében jelenti, hogy szeretet férje

Wámoscher Andor

f. hó 17-én 64 éves korában elhunyt. Drága halottunkat f. hó 19-én délután 1/2 2 órakor fogjuk az izraelita temető halottas házából örök nyugalomra helyezni.

A gyászoló család.

Az ismeretlen katona naplójából:

Egy szovjet repülőhadnagy élete

Feljegyzések egy hadifogoly vallomásából

Egy fogoly szovjet repülőtest kihallgatása. Sok fogolykihallgatáson vettem már részt, — különös véletlen — ezideig még sohasem oltam jelen szovjet repülő kikérdezésénél. Nem karok megkülönböztetést tenni, de valamennyien érezzük, ez a szó: repülő, mindig más, zgalmasabbat jelent gondolatainkban, mint más legyvernembeli. Így van ez, ha ellenségről is van szó. Érthető tehát, hogy különös érdeklődéssel várom a kihallgatást.

Színhely: kis parasztház irodává rendezett szobája. A négytagú bizottság már elhelyezkedett a négyszögletes asztal körül.

A magas parancsnokság defenzív osztályához beosztott őrnagy, aki a kihallgatást vezeti, int a küldöncnek és néhány másodperc múlva egy honvéd kíséretében belép a fogoly. Repülőhadnagy. Hosszu bőrkabátja gallérján sűrű fekete hajtóka, rajta két-két vörös négyzet, a rangjelés. Rövidszáru csizmában van. Ahogy bejön az ajtón, a szélibbénő bőrkabát nyílásán látszik áborszinű komisz csizmanadrágot visel. Középnagas, vékony termet, szőke haj, meglehetősen puha, szétfolyó vonású, kifejezéstelen arc észrevenni, uralkodik magán. Főlényes szeretne lenni a bejövetelel, de ez csak annyiban sikerül neki, hogy bejövetele úgy hat, mint amikor egy elkapatott, dolyfős parasztlégy besodródik a kocsmáján.

Valamennyien megütközünk. Ha sokat nem is, de ennél többet vártunk. Tiszti! Hozzá repülőtest! Ezzel bizonyos mozgásbeli elegancia, modor és viselkedés járna. A jelenet határozottan illúzióromboló.

A fogoly egy pillanatra megáll az ajtóban. A keze nyugodt sapkájához lendül. Az őrnagy az asztaltól oldalról álló székre mutat. Már majdnem leül, amikor észreveszi magát és tétova mozdulattal legemeli fejéről a tábori sapkát.

Egy pillanatra

mintha megzavarodnék; szobában, sarkával a fejem, idegen urak társaságában ezt még ő is soknak tartja. De egy-kettőre magára talál, újra felveszi szerepét és kemény elszántságot öltenek durva vonásai. Valami olyan látszik rajta, hogy ő most is dacol a halállal. De rossz színész. A bizottság s a szoba jóindulata türelmes hangulatban is meg-megremeget a combján nyugvó jobb kezeféje.

Es ez a közéj ápolatlan.

A csendet az őrnagy barátságos, megnyugtató hangja töri meg. Közli vele, hogy ne féljen, nem lesz bántódása. Minden ellenkező bolsevista híreszteléssel szemben „nem fogják meggyilkolni!”

Erre a mondatra érezhetően felenged. Elfogadja a feléje nyújtott cigarettatárcát tartalmazó Cigaretta-ruzsát és hatalmas füstfelhőbe burkolódzva mondja el személyi adatait. Tekintete azonban kerüli a szemeket.

Néve: Famincev Alexejevics, foglalkozása: tényleges repülőhadnagy. Podzarozsojében született 1915-ben.

Polgári tanulmányi ideje 1936-ig tartott. Ez alatt elvégezte a szovjet tisztszályu iskolát, majd a voronyezsi technológia repülőgépszerelei tanfolyamára iratkozott be. A tantárgyak közül a gépkonstrukciót, fizikát, kémiát, matematikát, orosz irodalmat, szovjet történelmet, német nyelvet, aviotechnikát, anyagellátás és megmunkálás ismeretét s repülőgéptörténetet sorolja fel. Csak oroszul beszél.

A technológia elvégzése után katonának jelentkezett s Skalosowba (Orenburg) vonultatták be repülőképzésre. Itt két esztendőn át a repülőtest iskolájában kapott katonai kiképzést és nevelést. Mint repülő növendék zászlósi rangban 1938-ban kikerült az iskolából, de 1939-ig azért a skalosowi repülőtesten tanult tovább, majd különböző helyeken teljesített szolgálatot.

Szeptember kezdetével egy romboló ezredhez osztották be s ennek kötelékében igen gyorsan váltogatja állomáshelyeit, ismét harctéri szol-

gálatba kerül. Az északi német arcvonalon dolgozik leginkább s a hadiszerecsény vigyáz is rá mindaddig, amíg október 28-án parancsot nem kap egy ellenünk irányuló feladat teljesítésére. A magyar arcvonalzakaszon ez volt az első felszállása.

Tíz óra 30 perckor hagyta el tábori repterét, de már egy negyed 12-kor magyar honvédek foglya volt.

— Igen gyorsan történt az egész. Nem kerülhettem a megadott célterület fölé, mert motorkom hirtelen ropogni, durrogni kezdett, „kihagyott”. Mire észbekaphattam, megállt a légszivár. Kényszerleszálltam. Kiugorva a gépből, azonnal hozzá akartam látni a gép megsemmisítéséhez, de nem jutott rá idő. Nem tudom honnét, egész váratlanul két magyar katona termett mellettem, — fogoly voltam.

Amikorra idáig ér a kihallgatás, már feszélytelenné válik a hangulat. Majd minden valóságos biztos menetrendje ez. Most sincs kivétel. A bolsi főhadnagy eltökélt indulatossága felenged. A fogoly beszél, megoldódik a nyelve. Ha itt-ott ismertetni, magyarázgatni is kell mondanivalóját, nem a rosszindulat miatt van, hanem hiányzik a nyelvének, kifejezéseinek szabotossága.

Kicsit „nehézebb”

kérdések következnek ezután. Az őrnagy ügyes tapintattal és biztos rutinnal, katonai és haditermészetű ügyek iránt érdeklődik. A fogoly homlokát azonban már ezektől sem veri ki a veríték. Szelid közömbösséggel válaszol, sokszor meglepően érdekes, sokszor meglepően érdektelen feleleteket, már amennyire jártassága vagy tájékozatlansága képesíti.

Famincev elmondja többek között, hogy a szovjet légiéri repülőgépei közül „több típust” ismer. Szóval, tényleges repülőhadnagy léte-re nem valamennyit ismeri, hanem csak „többet” ismer belőlük.

Elmondja Famincev azt is, hogy részint újságokból, részint bajtársaitól „értesült” arról, hogy az amerikai—angol szállítmányokkal Cobra repülőgép érkezett hozzájuk.

Saját készítésű motorok közül is csak „többet” ismer. Úgy tudja, hogy most pillanatnyilag enyhült a motorhiány, az utánpótlással azonban nehézségek vannak. Egyes felszerelési és műszaki cikkeknek nagy hiányokat észlelt. Általában a szerelőműhelyek úgy segítenek magukon, hogy két rossz motorból raknak össze egy „jót”.

Ruházatban jól felszereltnek mondja a repülőket. A téli holmit, bár sürgetésükre már minden nap megígérték, még nem kaptak. Elemezésük kielégítő, de ez csak a hajózóknál van így. Ezért ők pilóták a jó kosztot idegenek előtt nem is merik emlegetni, mert ez rossz hatást szül és elégedetlenkedésre ad okot. Erre pedig nagyon ügyelni kell. Itt említi meg azt is, hogy a fegyelem a pilótáknál jó, de a földieknél már sok a kivánni való. Igaz azonban, hogy a pilóták sokféle kedvezményt élveznek és ezzel is magyarázható a pilótafegyelem.

A repülők harci szellemével kapcsolatban megjegyzi: „Azok, akik Sztalingrádnál bevetésre mennek, számolnak azzal, hogy nem térnek vissza!” A polgárság és ők, katonák is, a „második arcvonalban” bíznak. A hangulat egyébként, még a repülőknél is, közömbös. Sokszor felöltik a kilátástalan küzdelem réme.

A vezetők szintén az idejékre építenek. Abban bíznak, hogy edzettebbek, igénytelenebbek, mint az ellenség és a helyi viszonyokkal tisztában vannak. A háborút még ebben az évben be akarták fejezni a német hadsereg megsemmisítésével.

A maga részéről korántsem hisz ennyire az orosz téiben. Véleménye, hogy a tél komoly bajok forrása lesz. Megítélése szerint hadseregük nincs felszerelve téli ruhával. A fagy pusztítani fogja őket. Pehéremével sincsenek ellát-

va. A katonák nem tudnak váltani, ezért maj mindegyik férges.

Vége felé járunk a kérdéseknek. Nem tudom hányadik cigarettát szívhatja. Nyeli ők. Az utolsó szippantásig kiélvezi ezt is, miután az ellenünk irányuló szovjet propagandáról beszél. Valami lenéző, sajátmagukkal szemben gyonyos fölény van a hangjában.

— Véresszáju ez a szovjet propaganda — mondja. — A politrukok rémtörténeteket agyálnak ki, válogatottan válogatottabb kintások és ezekkel riogatják a csapatokat. Mindenáron azt akarják, ha kell, veréssel is elérni, hogy ezerszer inkább a harctéren a halál, mintsem a fogság. Ha valamelyik katona felszed egy lényeges röplapot és észreveszi, jól jár, ha csak kintással büntetik merészségéért, mert a röplap céduláért ott nyomban a helyszínen agyonlövés jár. Igen, magukat nagyon nagy ellenségnak hirdetik odaát!

Lefényképezik. Nyugodtan fogadja. Aztán közlik vele, köszönettel vették szavait és most vége kihallgatásának. Bólint. Megjelenik az őt az ajtóban. Ugy látszik, az eszébe juttatta ismét fogságát, mert egyszerre újra hánya-veti lesz, mint egy dolyfős legényke. Félvállról tiszteleg.

De az is lehet, hogy mindez csak nekünk tűnik különösen modortalannak, talán náluk ugy szokás, vagy ezzel virtusát akarja kifejezni.

FILM

TURUL FILMSZÍNHÁZ.

Szép csillag

Móricz Zsigmond „Betyár” című regényének filmváltozata ez a nagyszerű film. Fordulatokban gazdag cselekmény, mindvégig érdekesítő jelenetek. Betyárvilág, főúri környezet, érdekesítő tartalom. Páger Antal és Fényes Aliz nagyszerű alakítása ez a film. Páger Antal egészen új szerepben mutatkozik be, mint jóra való falusi özvegyember, akiből haramia lesz, s miután levelezki vétkeit, megtisztulva vezet a szövetkezethez és ezen keresztül faluját egy szebb jövő felé. Péntektől hétfőig vetíti ezt az érdekes filmet a Turul Filmszínház.

A régi ház

Irtó: Tábor István

Szű-ette a gerendáit,
Vert agyag a palló,
Szél csapkodja vén zsábját
A vetkőző falhó,
Dús vadszőlő ölegeti
Zöld-gunyával fedve,
Tolakodó verebet úz
Ereszt-lakó fecske...

Palánk mögül öreg hantúr
Kis csibékre figyel,
Bólogató galamb-apa
Toll-pénzeket hint el...
Kis szobába falon függő
Muzsikáló szent kép,
Alá térdel a jó anyám,
Ha az alkony lelép...

Vedlett-bőrű almárium,
Törött üveg rajta,
Benne régi szentelt-víz van,
Mohás már az alja...
Hasadt asztal, kenyér rajta
Magasra van kenve...
Keresztet irt rá a anyám
Amikor megszelte.

Künn a lócán a fa alatt
Apám a bús hallgat,
Feje felett alkonytérző
Szunyogfalka jajgat...
Aranyat szór a hunyó Nap
Kopott falra, rája,
Ezüst-felhő pihen már el
Avaros hajába...

Sokszor néztem (csak úgy lopva)
A ráncárkos arcát,
Ahová a sors felirta
Élet nehéz harcát...
— Régi kis ház, eltemette
A sok hulló évek,
De emléked a lelkembe
Mindig ujjá éled...

Alispáni jelentés:

Nagyszabású népjóléti tevékenység folyik a megyében

Az árvizkárosultak házaik jórésze már elkészült, a többi a folyó évben készül el – Temerinben kenderfeldolgozó üzemet létesítenek, Óbecsén 300.000 pengő munkadíjat fizet ki az angora üzem – Négy és félmillió pengő Bácsmege népeinek megsegítésére

Dr. vitéz Bajsay Ernő, Bács-Bodrog vármegye alispánja terjedelmes jelentést készített a közügyek állapotáról. A jelentést az alábbiakban és a következő napokon megjelenő közleményeinkben részletesen ismertetjük.

Közi az alispáni jelentés, hogy az ár- és belvízkárosultak támogatására a kormányzat részéről az alispán rendelkezésére bocsátott 4.020.000 pengőből a múlt év végéig új lakóházak építésére és a megrongált házak rendbehozatalára 3.049.000 pengőt utaltak ki. A még rendelkezésre álló 970.960 pengőből a folyó évben benyújtandó póthitel iránti kérelmeket elégitik ki.

Tíz kisebb telen létesült a megye területén

Az építkezések során 544 családot áttelepített az alispán. Ezek közül 36 család saját telkekre, 508 család pedig agrárföldekből juttatott házhelyekre telepedett át. Az áttelepítésekkel kapcsolatban a megye területén 10 kisebb telep létesült. Az áttelepítési tevékenységet részletes táblázatban ismertetjük az alispán. Ebből vesszük az alábbi fontosabb adatokat:

ADÁN 84 ház ujjáépítését vették tervbe. Ezek közül 5 készült el, 27 pedig tető alatt van. 31 ház kijavítását vették tervbe, ezek közül 12 készült el.

BÁCSFÖLDVÁRON 108 házat kell ujjáépíteni. Ezek közül 8 teljesen elkészült, 30 tető alatt van, 24 építése megkezdődött. A javításra szoruló 6 ház közül három készült el.

BÁCSKOSSUTHFALVÁN 19 ujjáépítést vettek tervbe, 1 elkészült, a többi építését még nem kezdték el.

BEZDÁNBAN 5 házat kell újraépíteni. Még nem kezdték el a munkát, a 14 javításra szoruló ház közül azonban 10 már elkészült, 3 megjavítása pedig folyamatban van.

CSANTAVÉREN 11 ház építését vették tervbe. Egynek az építése megkezdődött, 17 ház kijavítását tervbevették.

DOROSLÓN 13 ház javítása vált szükségessé. Valamennyit befejezték.

JÁNOSHALMÁN a tervbevett 18 új ház közül 9 elkészült, a 73 javításra szoruló ház közül pedig 41 készült el, míg 9 építése megkezdődött.

MOHOLON az ujjáépítendő 41 ház közül 27 van tető alatt, 33 javításra kerülő ház közül pedig 21 készült el.

PÉTERRÉVÉN 21 ház közül 1 elkészült, 12 tető alatt van. A javításra szoruló két ház elkészült.

ÓBECSEN 29 ház közül 25 teljesen elkészült, 31 javításra szoruló ház közül 75 készült el.

TEMERINBEN 56 ház ujjáépítését vették tervbe. Ebből 23 elkészült, 8 tető alatt van. A javításra szoruló 32 ház közül 18 elkészült, 10 javítása folyamatban van.

TOPOLYÁN 21 új ház közül 12 elkészült, hat tető alatt van. Mind a 30 megrongált házat kijavították.

ZENTÁN 100 új ház építését vették tervbe. 14 elkészült, 6 tető alatt van, 17 építése folyik. A javításra szoruló házak száma 1364. Ezek közül 762 készült el.

MAGYARKANIZSÁN 178 ujjáépítendő ház közül 158 tető alatt van. Javításra 114 ház szorul, 61 már elkészült.

A SZÉKELYTELEPEKEN 37 ujjáépítendő ház közül 6 elkészült, 18 tető alatt van, 2 építése folyik. 151 házat kell kijavítani. 95 elkészült.

Az alispán reméli, hogy a folyamatban lévő tervbevett építkezések számára a folyó évben

biztosítani tudja a szükséges anyagot és befejezhetik az építkezéseket.

Négy és félmillió pengő népjóléti célokra

A Vármegyei Nép- és Családvédelmi Alap 1943 évi munkatervét elkészült. A terv összeállítását az a cél vezette, hogy minél nagyobb összeget juttassanak a megye népének gazdasági felsegélyezésére. Házassági kölcsönökre 75 ezer, különböző tanfolyamok költségeire 15.000,

ruha és cipőjuttatásokra 100.000, nyári gyermekotthonok céljaira 78.000 pengőt irányoztak elő. A Közjóléti Szövetkezet folyó évi üzletterve 4.324.420 pengőt irányoz elő. Ebből háziépítési célokra 750.000 pengőt, házvételi és házbővítési akcióra 400.000 pengőt, gazdasági fejlesztések juttatására 100.000, háziállatbeszerzésekre 320.000, háziipari és kistipari kölcsönakcióra 40.000, a szövő háziipar fejlesztésére 80.000 pengőt irányoztak elő.

TEMERINBEN

KENDERFONÓÜZEMET LÉTESÍTENEK

A Közjóléti Szövetkezet elhatározta, hogy Temerinben modern kenderfeldolgozó és fonóüzemet létesít 600.000 pengős költséggel. Az üzem felállításának célja, hogy önellátás útján a szövetkezet saját maga biztosítsa iparosai részére a nyersanyagot.

A szövetkezet Óbecsei angora üzeme részére 100.000 pengő forgótőkét biztosít. Az üzem költségvetése szerint a folyó évben 300.000 pengő munkabért fizetnek ki.

A Közjóléti Szövetkezet munkája a folyó évben fokozott mértékben követi nyomon a telepítést és elsősorban azokat a sokgyermekes családokat támogatja, amelyek föld- és házhelyjuttatásban részt vesznek.

„Csantavéren temessetek el“

Szerelmi bánatában zsilettel felvágta ereit Csantavéren egy makói fiatalember – Amikor be akarták kötözni, elmenekült, de futás közben összeesett

Csantavérről jelentik: Megdőböntő öngyilkossági kísérlet történt tegnap Csantavéren. Szentirmai László makói fiatalember, aki a verbázi cukorgyár tisztviselője, zsilettel felvágta karján az ereit.

Szentirmai László már régebbi idő óta udvarolt egy elvált csantavéri asszonynak. Mindenki úgy tudta, hogy a szerelmesek rövidesen házasságra lépnek. Az asszony azonban egyre halasztotta az esküvő napját, s az utóbbi napokban már arról is sokat beszéltek a faluban, hogy a szerelmesek között nézeteltérések támadtak.

Szentirmai a napokban felkereste menyasszonyát, hogy mi történt közöttük, azt senki sem tudja, de a szerelmes fiatalember feldúltan távozott imádottjától és egyenesen a községházára sietett.

A községháza udvarában, ahol akkor senki

sem tartózkodott, Szentirmai elővette zsebéből a magánál tartott zsiletpengéket és felvágta karján az ereket.

A vérző fiatalembert az egyik rendőr, aki a folyosón teljesített szolgálatot, észrevette, s azonnal segítségére sietett. Szentirmai azonban meg akart halni, nem engedte bekötözni sebeit és inkább elfutott.

Az uccán azonban a súlyos vérvesztéségtől eszméletét veszítette és összeesett. A járőrök orvost hívtak, aki bekötötte, majd a szabadkai kórházba szállította.

Szentirmai nál bucsulevelet találtak, amelyben bocsánatot kért imádottjától. Levelében arra kérte a hatóságokat, hogy

Csantavéren temessék el, hogy imádottja minden nap meglátogathassa sírját.

A vonat elé vetette magát, mert nem lehetett katona

Egy óbecsei zenész megrázó öngyilkossága

Óbecséről jelentik: Szerdán este megdőböntő öngyilkosság történt Óbecsén, a vasuti állomás közelében. Lakatos Géza 22 éves cigányprimás az esti személyvonat elé vetette magát. A mozdony kerekai a szerencsétlen embert lefejezték és egyik lábát levágták. Szétronsolt testét a postakocsi az állomásig bevonszolta. Itt vették észre az öngyilkosságot és azonnal bizottság szállt ki a helyszínre.

Lakatos Géza bucsulevelet hagyott hátra hozzártatózóinak és a levontéknek.

Bucsulevelében arra kéri a levontéket, hogy legyenek jó magyarok. Öngyilkosságát azzal indokolja, hogy nem vált be katonának. Nagyon szeretet volna honvéd lenni, s félt, hogy a pótsorozáson is alkalmatlannak találják.

Kulán megkoszorúzták a 48-as hősök emlékművét

Kula lakossága az idén különös fénnel ünnepelte meg március idusát

Kulán bensőséggel és különös fénnel ünnepelték meg az idén a nemzeti ünnepet. Vasárnap az elemiskolások tartottak sikerült ünnepélyt. A Turáni zenekar a Hísekegyet adta elő, majd Bálint Dezső elszavalta a nemzeti dalt. Március 15-ét Vitsek János, a DMKSz elnöke méltatta nagy beszédben. Vigh Ferenc főhadnagy a nemzeti ünnep honvédelmi jelentőségéről beszélt a hallgatósághoz. Koncz Mihály Rákóczi megtérését énekelte nagy sikerrel, majd Schick Károly dr. közjegyző az ünnep nemzetpolitikai jelentőségét méltatta. A Turáni zenekar a Himnusz hangjaival fejezte be a szép ünne-

séget. Közreműködött még Pelikán Teri és az Iparos Dalárda énekkara.

Hétfőn ünnepi istentisztelet volt a templomban, majd az Országzászló előtt folyt le az ünnepély. Csávosi László főjegyző felolvasta a Kormányzó Ur szövegét, utána Kovács Károly vezényletével az Iparos Dalárda énekkara adta elő a Szózatot. A nap jelentőségét dr. Kósa György méltatta. Szerepeltek még Riebert Henrik, Valka Ilonka és Zelenka ifjuzetű.

Az ünnepély végén küldöttség ment a temetőbe, ahol megkoszorúzták az 1848-as emlékművet.

Közgazdaság

A mezőgazdasági kiállításra bejelentett tenyészállatok értékesítési lehetősége

Az országos mezőgazdasági kiállítás és tenyészállatvásár rendezőbizottsága gyűlést tartott, behatóan megvitatta és egyhangú határozattal elfogadta a kiállításra bejelentett tenyészállatoknak központi irányítás mellett nagyrészt otthonról történő értékesítésére vonatkozó tervezetet.

Mint hogy az ezzel kapcsolatos tudnivalók az állattenyésztő gazdák széles körét érdeklik, ezért mihez tartás végett kivonatossan közöljük a legfontosabbakat, amelyeknek betartása a kiállításra bejelentett tenyészállatanyag szervezett értékesítésének sikere érdekében igen fontos.

A rendezőbizottság a kiállításra bejelentett tenyészállatokról szabályszerű katalógust készít, amelyet a kiállításra jelentkező összes nagytenyésztőknek, az érdekelt állattenyésztő szervezeteknek (vármegyei lötenyésztési szakosztályoknak), a köztenyésztésre vásárló m. kir. gazd. felügyelőségeknek, vármegyei gazdasági egyesületeknek néhány napon belül megküld. A katalógus ára 3 P, illetve bérmentes küldéssel 3.30 P. Megrendelhető a kiállítás rendezőbizottságánál (Bpest, IX., Köztelek utca 8.), valamint a vármegyei gazdasági egyesületeknél és az érdekelt állattenyésztő szervezeteknél, amelyek eladárszázánt példányokkal is rendelkezni fognak.

A katalógusban szereplő tenyészállatokat kiállítási állománynak kell tekinteni, úgy, mintha azok a kiállításon lennének és onnan kerülnének eladásra. Tehát ezeknek otthoni eladása esetén is a tenyészállatvásári szabályzat rendelkezései érvényesek, amelyeket a katalógus teljes részletességgel tartalmaz.

A kiállításra bejelentett tenyészállatok otthoni értékesítése (vétele és eladása), valamint a szokásos vásárlási és szállítási kedvezmények igénybevétele, továbbá a vételár kiegyenlítése is kizárólag csak a rendezőbizottságon keresztül történhetik, a szokásos körtgyekek kitöltése és egyik példánynak a rendezőbizottsághoz való beküldése után.

A szükséges körtgyeeket a rendezőbizottság megkeresésére bárkinek rendelkezésre bocsátja.

A kiállításra bejelentett tenyészállatokból már előre történt eladásokat vagy lefoglalásokat a rendezőbizottságnak haladéktalanul be kell jelenteni és ezekről pótlóan kell a körtgyeget kiállítani és beküldeni.

A köztenyésztés részére szükséges apaállatoknak a kiállításra bejelentett állományból való megvásárlása iránt a földművelésügyi minisztérium már megette a szükséges rendelkezéseket, a m. kir. gazdasági felügyelőségek útján. Tekintettel a köz-

tenyésztés mennyiségileg és minőségileg is nagygyobbodott igényeire, előreláthatólag a közületi vásárlások mértéke az eddigi kereteket is felül fogja múlni.

A magántenyésztők vásárlásai is már megindultak és ezek elősegítése érdekében is a rendezőbizottság széleskörű propaganda- és tájékoztató munkát végzett. Mint hogy a vásárlások sok esetben csak megtekintés után eszközölhetők, ezért a vevők odautazásának elősegítése érdekében a rendezőbizottság 50%-os utazási kedvezmény engedélyezését kérte a kereskedelem- és közlekedésügyi minisztertől, amelynek feltételeire és igénybevételi módjára nézve pótlóan fogja az érdekeltek figyelmét a sajtó útján felhívni.

A vásárlások és az értékesítés megkönnyítése érdekében úgy a központi, mint a vidéki állattenyésztő szervezetek messzemenő támogatással és közreműködéssel állnak az érdeklődők rendelkezésére.

A katalógusban közölt adatok alapján bárki közvetlenül az illető tenyésztőkhöz fordulhat vételi szándékának közlésével, vagy azokat személynél is felkeresheti. A vásárlások közvetítésére a rendezőbizottság (Budapest, IX., Köztelek-u. 8.) is szívesen vállalkozik. Ajánlatos ezenkívül a tarka szarvasmarhák vásárlásánál a területileg illetékes állattenyésztő szövetség és a vármegyei állattenyésztő egyesület, a borzderes szarvasmarhák vásárlásánál a Borzderes Szarvasmarhatenyésztők Országos Szövetsége (Munkács, Árpád vezér útja 25), magyarmarhák vásárlásánál a Magyararmhatenyésztők Országos Egyesülete (Budapest, IX., Köztelek utca 8. III. em.), lovak vásárlásánál az illetékes Vármegyei Gazdasági Egyesület lötenyésztési szakosztálya, a mangalicasertések vásárlásánál a Mangalicatenyésztők Országos Egyesülete (Budapest, IX., Üllői út 25. sz.), a hussertések vásárlásánál a Hussertestenyésztők Országos Egyesülete (Budapest, IX., Üllői út 25.), a juhok vásárlásánál a Magyarjuhok Országos Egyesülete (Budapest, VIII., Eszterházy u. 3.) előzetes tanácsának és véleményének a kikérése. Ezek az egyesületek megbízás alapján közvetlenül is eljárhatnak és katalógusáron vagy az eladó hozzájárulásával ezen az áron alul is minden külön költségfelszámítás nélkül megvásárolják a kívánt tenyészállatokat és intézkednek azok elszállítása iránt is. Nagyobb számú érdeklődő jelentkezése esetén az egyes vármegyei állattenyésztő egyesületek csoportos körutakat is rendeznek a kiállításra bejelentett tenyészállatoknak vásárlás céljából való megtekintésére.

A Szegedi Kereskedelmi és Iparkamara közleményei

ADÓMENTES TARTALÉKOK LÉTESÍTÉSE A KERESZETI ADÓ ALÁ TARTOZÓ VÁLLALATOKNÁL ÉS AZ UTÁNPÓTLÁSI TARTALÉK KÉRDÉSE

Az általános kereseti adó alá tartozó adóalanyok a jelenleg érvényes jogszabályok szerint nem létesíthetik azokat a különböző céltartalékokat, amelyek létesítésére a társulati adóalanyoknak módjuk van. Szükségesnek látszik, hogy azok a kereseti adóalanyok, akik szabályszerű könyveket vezetnek, mérleget és eredmény számlát készítenek, a társulati adóalanyoknak engedélyezett céltartalékokat létesíthessék. A második megoldandó adózási kérdés a háború utánra szóló utánpótlási tartalék kérdése, amelynek lényege az, hogy a vállalatok háborús nyereségeikből bizonyos összeget adómentesen tartalékolhassanak a békegazdálkodásra való áttéréssel kapcsolatos tokeszükséglet fedezésére. A társulati adótörvény értelmében ennek a társulati

adóalanyoknál megvan a lehetősége, de ezt intézményessé kell tenni a kereseti adónál is. A kamara e kérdésben a pénzügyminiszterhez előterjesztéssel fordult.

TILOS ÁRUT ENGEDÉLY NÉLKÜL KÜLFÖLDRE AJÁNLANI VAGY SZÁLLITANI

A kormány 7680/1942. M. E. számú rendeletében — mint ahogy azt már korábban az érdekeltekkel lapunk útján közöltük, — külföldre szóló árukiajánlásokat és szállításiokát előzetes engedélyhez kötötte. A szegedi kereskedelmi és iparkamarának tudomására jutott, hogy a tilalom ellenére még mindig történnek árukiajánlások külföldre a nélkül, hogy az exportőr előzetesen megszerezte volna az illetékes minisztérium, illetőleg a m. kir. Kereskedelmi Hivatal engedélyét.

A kamara nyomatékosan felhívja mindazoknak

a figyelmét, akik árut külföldre akarnak szállítani, vagy ajánlani, fentiekben hivatkozott rendeletre és annak büntető rendelkezésére. A rendelet megjeleni a Budapesti Közlöny 1942 évi december 29-i 294. számában. Részletes tájékoztatást adtunk erre vonatkozólag hivatalos lapunkban a Szegedi Kamarai Hír adónak folyó évi február 15-i számának 31. oldalán.

MEGJELENT A CIPÉSZ ÉS CSIZMADIAIPARI JAVÍTÁSI MUNKÁK ÚJ ÁRJEGYZÉKE

A m. kir. közlekedésügyi miniszter a kereskedelmi és iparkamarához intézett leiratában összegszerűleg megállapította a cipész és csizmadiaipari javítási munkák árát. A részletes új árjegyzék külön-külön árat tartalmaz, a szerint, hogy az iparos a javítási munkához anyagot ad-e, vagy anyag nélkül, kimondottan csak a javítási munkát végzi-e el. Mindkét csoportban az új árjegyzék különböző séget tesz az egyes cipész és csizmadiaipari műhelyek között, a szerint, hogy a kérdéses műhelyben foglalkoztatott alkalmazottaknak a cipész- és csizmadiaiparban fizetendő legkisebb munkabérek megállapító rendeletnek melyik munkabérsztyáiban megjelölt béreket fizetik.

A m. kir. közlekedésügyi miniszter az új árjegyzék közlését a kereskedelmi és iparkamarára bízta és felhívta, gondoskodjanak arról, hogy valamennyi cipész- és csizmadiaiparos műhelyben az árjegyzék formájában a kamara áttekinthető formában külön kinyomtatva az új árjegyzék rendeletét és hivatalos árjegyzék formájában valamennyi kamarakerületbeli ipartestületnek megküldötté azzal, hogy az érdekelt iparosok figyelmét az árjegyzékre és annak kötelező klüggesztésére hívja fel. Az árjegyzék szétküldése már folyamatban van, az minden cipész- és csizmadiaiparos az illetékes ipartestületnél szerezheti be.

Tekintettel arra, hogy a rendelet az árjegyzék klüggesztését minden cipész- és csizmadiaiparos részére kötelezővé teszi, felhívja a kamara az érdekelt iparosok figyelmét, hogy fentiekben körülírt legújabb árjegyzéket sürgősen ipartestületüknel szerezék be és azt műhelyük látható helyén függeszték ki.

Kedvezményes áron kaphatnak pillangósvirágu takarmánynövénymagot a gazdák

A földművelésügyi miniszter az elmúlt évek vízkárai következtében kipusztult szántóföldi pillangósvirágu takarmánynövények pótlása valamint ezzel fokozott elterjesztése és ezzel az állatállomány jobb takarmányellátásának biztosítása érdekében a tavasz folyamán lucerna, vöröshere, hámozott bal-tacim és kétéves fehérvirágu somkóró vetőmag kedvezményes kiosztását engedélyezte. Kedvezményesen az 50 kat. holdnál nem nagyobb szántóföld területtel rendelkező hivatásos kisgazdák közül első-sorban azok kaphatnak vetőmagot, akik eddig pillangósvirágu takarmánynövényt nem termesztettek másodsorban azok, akik az eddigi vetésterületüknél tulmenő mértékben kívánnak pillangóstakarmányt termesztetni.

A kedvezmény a lucernavetőmagnál a beszerzési árak mintegy 50 százaléka, a többinél mintegy 30 százaléka és a vasúti szállítási költség átvállalása. A szállítást lebonyolítására a kecskeméti, débrecenti, miskolci mezőgazdasági kamarák, az Alföldi Zöldmezőszövetség, a Tiszántúli és Felsődnántúli Állattenyésztők Szövetsége, az Alföldi, tiszajobbparti, alsódnántúli és a borzderes szarvasmarhatenyésztők szövetsége, valamint a kistalpi növénytermesztők szövetsége kapott megbízást.

Tejgazdasági tanfolyam Óbecsén

A Tejtermelők Orsz. Szövetsége március 22-1 kezdettel egyhetes tejgazdasági ismeretterjesztő tanfolyamot rendez Óbecsén a községből, valamint a környékbeli községekbeli jelentkezett nagyszámú kis tejtermelő gazda részére szarvasmarhatenyésztési, tejtermelési és értékesítési ismereteik gyarapítása céljából. A tanfolyamot március 22-én reggel 9 órakor nyitják meg Óbecsén a község háza tanácstermében.

Takarékoskodj!

SPORT

Az első tavaszi forduló után

Gyengén szerepeltek a csapatok — Temerin megerősítette helyét — Összesen 23 gól esett

Az NB. III. alféldi csoport tavaszi rajta nem hozott meglepetéseket. Az egész vonalon azok a csapatok győztek, melyeknek győzelmét vártuk is, némi kivétel a szabadkai és a szentesi eredmény.

Az Újsegedi TC, mint azt előse vártuk, könnyű és sima győzelmet aratott a Zombori MOVE felett és most már 25 ponttal biztosan vezet a táblán. 7 ponttal vezet a második helyezett előtt s így egy csapatnak sincs már sok kilátása, hogy komolyabban szerepet játszon az első hely elnyerése körül.

Nem hisszük, hogy bármelyik csapat még csak meg is közelítheti a kitűnő újsegedieket, mert ma is a vasárnapi mérkőzésből láthattuk, az U. T. C. továbbra is megőrizte tartani vezető szerepét a csoportban.

A Temerini TC-nek sikerült visszavágni az őszel elszenvedett vereségért a bezdániaknak majdnem ugyanazzal az eredménnyel, s tekintettel arra, hogy az öt megelőző csapatok, a Bácska is meg a Bajai TISE is, vasárnap elvesztették mind a két pontot, a második helyre került 18 ponttal és 32:31 gólaránnyal. (Most már pozitív a gólarányuk is.) Ezzel

a temeriniek nagyon sokat javítottak helyzetükön s ha továbbra is tartanak, könnyen meg is maradhatnak a második helyen. Ez az ut azonban még nagyon nehéz, mert már jövő vasárnap erős próbát kell majd kiállaniuk Baján.

A Bajai TISE az újvidéki vereség után kénytelen volt a második helyét átadni a temerinieknek s egyelőre kénytelen megelégedni a harmadik hellyel. Lehet, hogy vasárnap már ismét visszafoglalja eddigi helyét, erre jó alkalmat nyílik, mert épp a temerinieket látja vendégül. Ugy látszik a csapat még nem jött bele a játékba, mert ez már a második nagyobb veresége.

A „Bácska” is kénytelen volt egy hellyel lejjebb menni a 4. helyre s az eddig gyenge gólarányát még jobban elrontotta. Mostani gólaránya 19:23 (0.82) egyike a leggyengébb gólarányoknak az összes csapatok között. Még a kilencedik helyen álló Makónak is jobb a gólaránya. Vasárnap ugyan lesz alkalmunk, hogy javítsunk helyzetén a szentesiek rovására, majd meglátjuk, hogy ez mennyiben fog sikerülni.

Békéscsabai MÁV elvitt Zomborból egy értékes pontot s így megmaradt az ötödik helyen 15 ponttal. Ez a csapat erősen feljavult az ősz óta s valószínűleg meg is fogja tartani továbbra is az előkelő helyet a táblán, habár az újvidéki vasutasok és a merőkovácsházai erősen a nyomában vannak. Az eddigi ötödik helyezett a Zombori SE ugy látszik már nem fogja komolyan veszélyeztetni a helyét.

Az Újvidéki VAK is két értékes pontot vett el az eddigi második helyezettől s 15 ponttal a hatodik helyről a hatodikra került. Ez a csapat is erősen feljavult az ősz óta s úgy látszik komolyan bele fog szállni az első helyekért folyó küzdelembe. 3:0 győzelme a második helyezett felett nagyon szép teljesítmény és annak értékeléséből még az a körülmény sem vesz el semmit, hogy a saját pályáján érte el, mivel közismert tény, hogy a bajai csapat azok közé a csapatok közé tartozik, amely idegen pályán is kijátsza teljes formáját — legalább is az őszel úgy volt.

Merőkovácsháza is egy hellyel feljebb került s szintén 15 pontja van. Ez a csapat is komolyan készült fel a tavaszi küzdelemre, mert a harmadik helyen álló Bácskát nem könnyű megverni még saját pályán sem Vasárnap alkalmunk lesz látni ezt a csapatot, mely még Zomborban nem szerepelt.

A Zombori SE a hatodik helyről a nyolcadikra esett vissza, habár egy pontot szerzett vasárnap. A játék után ítélve, amit vasárnap mutatott ez a csapat,

nem sok kilátása van arra, hogy feljebb kerüljön,

de annál könnyebben mehet még lejjebb, mert a feljavult Makó és Bezdán is erősen a nyomában vannak. Kár ezért a csapatért, hogy egyik mérkőzést a másik után elkönyveműsködi és

olyan pontokat is elveszít, melyeket könnyen megszerezhetne. Az őszi idényben legalább az otthon játszott mérkőzéseket megnyerte, de most úgy látszik otthon sem tud már mérkőzést nyerni. Nem sok jót jósolhatunk ennek a csapatnak. Jövő vasárnap valószínűleg ismét kénytelen lesz egy hellyel lejjebb menni.

A Makói AK Szabadkán legyőzte az ottani MOVE-t s így a tizedik helyről a kilencedikre került 14 ponttal. Vasárnap valószínűleg ismét fog szerezni két pontot s így feljebb fog menni legalább egy hellyel.

A bezdániak is gyengén rajtoltak. Nem csak két pontot hagytak Temerinben, de a gólarányukat is elrontották. Egyelőre nem fenyegeti őket az a veszély, hogy lejjebb menjenek a táblán, de feljebb menésre sincs kilátásuk, mert nehezen tehető fel az, hogy vasárnap legyőzzék a bajnokjelölt UTC-t, még ha otthon is játszanak.

A Szentesi MÁV saját pályán kénytelen volt leadni egy pontot az utolsó helyen álló Bácsalmásnak, de azért egyelőre 9 ponttal megmaradt a 11. helyen. Erre nem számítottunk, hogy a szentesiek otthonukban fognak leadni egy pontot az utolsó helyezettnek.

A Zombori MOVE, mint az előrelátható volt, nem tudott komoly ellenállást tanúsítani Szegeden. A tavaszi rajt gyenge volt. Egyelőre megmaradt a 12. helyen, hogy feljebb menjen ha így folytatja, nincs sok kilátása, de viszont lejjebb még mehet.

A Szabadkai MOVE sem javult semmit, nem tudott még saját pályáján sem pontot szerezni a tizedik helyen álló Makótól. A kieséshez nagyon közel áll, mert ugy látszik a bácsalmásiak feljavultak. Szentesről pontot hozni haza nem könnyű dolog és sokan az élcscapatok közül nagyon is megelégednének ezzel az eredménnyel. Vasárnap valószínűleg megszabadulnak az utolsó helytől, mert valószínűleg otthon lefogják győzni az előttük álló szabadkaiakat.

Az első forduló a bácskai csapatok erős visszaesésének jelében zajlott le. A TTC és az UVAK kivételével az összes bácskaiak gyengén szerepeltek.

Idegen pályán csak Makó győzött, míg 1 pontot idegen pályáról elvittek a Békéscsabai MÁV és a bacsalmásiak.

Összesen 23 gól esett, melyek közül a győztesek adtak 18-at, a leggyőzöttek 3-at és 2 gól esett az eldöntetlen mérkőzésen.

Valaki kopog az ablakon

A Délvidék regénye

Az egészséges, egyszerű testimunka csodálatos módon felfrissítette. Kapálás, ásás közben úgy jöttek a gondolatai, mint soha még. Darabjának egész harmadik felvonása merőben más színben tünt fel, mint eddig... szinte látta a színeseket és szinte hallotta a felzúgó tapsot a jelenetek végén... És amikor ledobta az ásót, a negyedik felvonással is egészen tisztában volt, szinte szóról-szóra tudta, mit fog írni. Azon sárosan, földes kézzel rohant be a könyvtárszobába, ült munkához és lázas gyorsasággal vetette papírra a gondolatait.

— Megvan! — kiáltotta diadalmas boldogsággal. — Ez érdekelni fogja a közönséget! Évek óta nem láttak ilyen darabot! A szerencsémét alapozhatom meg vele!

Volt annyi önkritikája, hogy nyíltan megérezze: csakugyan egyszerű, amit írt. De egyszerű kinevelte a saját nagy örömét.

— Igen, egyszerű... de vajon meg bírom-e csinálni, hogy előadják?

... Ez három héttel ezelőtt történt. Ma lett készen a másolással. Illetőleg tegnap éjjel, vagy ha jobban tetszik, ma hajnalban négy órakor. Legszívesebben éjszaka dolgozott. Most még egyszer átnézte a kéziratot, aztán hátadől.

Különös fáradtságot, tompa közömbösséget, kedvetleniséget érzett. A munka utáni természetes reakció volt ez.

Vajon csakugyan olyan jó a darabja, amelyennek hitte? Talán. De megítheti-e ő maga, hogy ki tudja fejteni mindazt, amit szeretett volna?

Shirley letette a tollát, maga elé nézett néhány pillanatig, aztán felnevetett. Minek töpreng olyan nagyon olyasmin, amit úgy sem tud egyedül eldönteni? Hiszen itt van Cicely... Cicely, aki már teljes két boldog hónap óta a felesége!

Eppen föl akart állni, hogy megkeresse, mikor könnyű lépéseket hallott a háta mögött két karcsu, fehér kar ölelte át a nyakát és rózsaszínű arccsoka simult az övéhez.

— Jack, te halálra dolgozod magad! — mondta Cicely szigorúan. — Ezt nem engedem! Hetek óta éjjel-nappal itt ülsz és írsz. Elég volt belőle! Milyen forró a homlokod!

Jack nevetett és megcsókolgatta a felesége kezét.

— Ne haragudjál, mindenségem. Éppen készen vagyok a munkámmal, nem lesz panaszod reám egy ideig.

— Készen vagy a munkáddal! A darabbal? Igazán?

— Igen.
— Jaj, de örülök!
— Csak hogy... attól félek... kutyát sem ér. Cicely rátekintett Jack elsötétült arcára.
— Bizonyosan tudom, hogy nagyon jó Jack. Olvasd fel nekem.

— Most, rögtön?
— Igen. Nemcsak a tízed ám ez a darab, hanem az enyém is! Mit gondolsz? Ez az első munkád, amit az esküvőnk óta írtál. Tudod-e, mi az érzésem? Hogy ettől a darabtól függ minden: nemcsak az, hogy pénzünk legyen, hanem az egész életünk, a jövőnk, a boldogságunk...

Shirley meglepődve tekintett fel rá.
— Hogyan érted ezt?
— Nem tudom — felelte Cicely nyugtalanul. — Valami így mondja nekem. Talán azért vannak ilyen előérzeteim mostanában, mert ebben a furcsa vén házban élünk. Fogj hozzá, Jack, már alig várom, hogy halljam.
Jack mosolyogva vette kezébe a kézirat első lapját.

— Figyelj hát, szerelmem.

XX. FEJEZET.
SIKER.

Hátal az ablaknak ült le karosszékebe, Cicely pedig szigorú és komoly arccal telepedett le az íróasztal elé.
— Halljuk — mondta. — Ne gondold, hogy a feleséged vagyok. Szó sincs róla. Itt most a nagyközönség ül. Jóakarattal várom a darabot, de pénzt adtam érte, hogy meghallgassam és nem szeretem kidobni a pénzemet. Érted? Még is fogom nyíltan mondani a véleményemet, halálra, Jack Shirley!

(Folytatjuk.)

Apróhirdetések

Zongora, jókarban lévő, hosszú, kezdők, baba kiválóan alkalmas, hetvszúke miatt sürgősen eladó. Cim a kiadóban.

Veszek jó férfiöltönyöket 100—200 pengő értékben, női és gyermekruhákat, fehér neműt a legmagasabb áron. Meghívásra házhoz mezevek. Politzer Manó. a-3201-f

Egy ügyes fodrász nőt keresek azonnalra. Knapec Dániel, fodrász. Zombor. a-3204-f

Telefonszámunk 2—07